

Algemene informatie fellowship subsidie 2018

Inleiding

Voor een miljoen mensen in Nederland is ademen niet vanzelfsprekend. Zij worden elke dag beperkt door een ongeneeslijke longziekte. Elk jaar overlijden 35.000 mensen hieraan, een kwart van alle sterfgevallen. Elke dag worden 86 patiënten met ernstige benauwdheid opgenomen in het ziekenhuis. Onder kinderen is astma de grootste chronische ziekte: elke dag krijgen 73 kinderen de diagnose. Eén op de tien kinderen wordt te vroeg geboren, hun longen zijn dan nog niet volgroeid. Die achterstand halen ze nooit meer in. Een longziekte beperkt mensen in hun dagelijks leven, in hun werk, op school, in elke keuze die zij maken.

De missie van het Longfonds is samen strijden om longziekten de wereld uit te krijgen en van belang zijn voor mensen met een longziekte. Daarom maken wij longonderzoek mogelijk. Daarom financiert het Longfonds al 60 jaar wetenschappelijk onderzoek. Er zijn grote doorbraken gerealiseerd.

Toch liggen er nog grote uitdagingen. Longziekten zijn nog steeds niet te genezen. Voor sommige longziekten bestaat nog geen adequate behandeling. Er zijn mensen met ernstig astma die hun ziekte niet onder controle kunnen krijgen.

Onlangs heeft het Longfonds een nieuwe toekomstvisie opgesteld. We willen veranderen van een organisatie die 'goed doet' naar een organisatie die netwerk-georiënteerd samenwerkt en daarmee zichtbare en voelbare maatschappelijke impact realiseert. We zijn van mening dat door (intern)nationaal samen te werken grotere impact wordt gerealiseerd. Daarom zijn subsidies voor onderzoek door grotere consortia van onderzoeksinstituten de belangrijkste financieringsvorm van het Longfonds.

Nieuwe onderzoeksagenda 2017

Het Longfonds werkt vanuit een maatschappelijke opdracht: 'Het zo gezond mogelijk houden van de longen van alle Nederlanders, met of zonder longziekten'. Bij het vernieuwen van onze onderzoeksagenda zijn we daarom in gesprek gegaan met onze belangrijkste maatschappelijke aandeelhouders, namelijk mensen met een longziekte, zorgverleners en wetenschappers. Het resultaat is een agenda die zoveel mogelijk aansluit bij hun behoeften. Daarnaast is nadrukkelijk de aansluiting gezocht met de Nederlandse Wetenschapsagenda en het Nationaal Programma Longonderzoek van de Netherlands Respiratory Society (NRS). De nieuwe onderzoeksagenda is het kader waarbinnen we in 2017 - 2020 de subsidies voor consortia aanbieden.

In de gesprekken met patiënten, zorgverleners en wetenschappers zijn vele aspecten naar voren gekomen, die het best gerubriceerd kunnen worden naar 3 thema's:

1) Voorkómen van longziekte en longschade

Onder dit thema valt niet alleen het voorkómen van longziekte bij gezonde mensen, maar ook het beperken van de verergering van een longziekte bij mensen die reeds een chronische longziekte hebben.

Voorbeelden van onderzoeksvragen die onder dit thema vallen zijn:

- Welke mechanismen liggen ten grondslag aan (meerdere) long-/ ontstekingsziekten en hoe kan met die kennis het ontstaan, het beloop en de impact van longziekten worden verminderd?
- Wat zijn determinanten van longgroei?
- Wat zijn de lange termijneffecten van longaandoeningen op de vroege kinderleeftijd?
- Welke zelfmanagementstrategieën kunnen de impact van longziekten verminderen?

2) Diagnose: vroeger, specifiek en een daarop aansluitende behandeling

Een vroegere, betere en specifiekere diagnose van longziekten kan een enorme impact hebben voor longpatiënten. Een vroege diagnose kan een gunstig effect hebben op het beloop van de longziekte. Vooral ook bij zeldzame longziekten kan gebrek aan kennis en diagnostische mogelijkheden de diagnose vaak vertragen. Daarnaast kan een betere diagnose of karakterisatie van de patiënt ervoor zorgen dat de patiënt de juiste medicatie krijgt. Dit is erg belangrijk vanuit het toenemend inzicht in de verscheidenheid van longziekten: behandeling moet beter aansluiten bij de specifieke vorm (fenotype of endotype) van de longziekte die een patiënt heeft.

Voorbeelden van onderzoeksvragen die onder dit thema vallen zijn:

- Hoe kunnen longziekten vroeger, beter en specifiek dan nu gediagnosticeerd worden?
- Hoe kan deze specifieke diagnose gebruikt worden voor een betere behandeling?

3) Zorg en behandeling: vernieuwend en op maat

Nieuwe inzichten in het ontstaan en beloop van longziekten leiden tot nieuwe aangrijpingspunten voor behandeling en daarmee een betere behandeling op maat. Zo wijst onderzoek op een belangrijke rol voor leefstijl en psychosociale aspecten in het ontstaan en beloop van longziekten, maar die spelen vaak nog onvoldoende een rol bij de behandeling. Verder wordt, naast benauwdheid, moeheid door patiënten vaak als klacht genoemd. Vermoeidheid is variabel in de tijd en de oorzaak is vaak moeilijk aan te wijzen, en vereist verder onderzoek. Aansluitend hierop is aandacht voor (andere) comorbiditeiten een aandachtspunt. Tenslotte leidt onderzoek naar ziektemechanismen tot nieuwe aangrijpingspunten voor behandeling. Deze kennis is bijvoorbeeld nodig om uiteindelijk kapotte longen te kunnen repareren of genezen. Dit geeft aan dat binnen dit thema zowel vernieuwend zorgonderzoek, als meer fundamenteel onderzoek een plaats heeft.

Voorbeelden van onderzoeksvragen die onder dit thema vallen zijn:

- Hoe kunnen mensen met een longziekte beter op maat behandeld worden op basis van nieuwe aangrijpingspunten voor behandeling?
- Hoe kan vermoeidheid bij mensen met een longziekte beter behandeld worden?
- Hoe kunnen de verschillende componenten van het longweefsel gerepareerd worden?
- Hoe kunnen nieuwe inzichten in ontstaan en beloop van longziekten leiden tot nieuwe behandeling?

Onderzoeksvorstellen kunnen binnen één van deze 3 thema's van de onderzoeksagenda worden ingediend. Het streven is om drie persoonlijke onderzoeksubsidies van maximaal €200.000 ter beschikking te stellen.

Doel en verwachtingen

Het Longfonds wil met de fellowships jonge getalenteerde onderzoekers ondersteunen bij het kwalitatief beter uitvoeren van het eigen (huidige) onderzoek. Hieronder worden het doel en de verwachtingen van het Longfonds van de fellowships nogmaals puntsgewijs uiteengezet:

- de continuïteit van het longonderzoek ook voor de toekomst te waarborgen door (potentiële) longonderzoekers te binden aan het longonderzoek. Het Longfonds richt zich hierbij vooral op onderzoekers die een voortrekkersrol kunnen vervullen binnen het longonderzoek;
- longonderzoek in Nederland te stimuleren en zo een krachtige impuls te geven aan wetenschappelijke kadervorming binnen het Nederlandse longonderzoek.
- jonge onderzoekers te ondersteunen in hun wetenschappelijke carrière door ze in staat te stellen zich verder te bekwamen in het buitenland; het opbouwen van een internationaal netwerk, het verkrijgen van meer kennis en onderzoekservaring, het profiteren van de expertise van de gastinstelling, en het creëren van een eigen onderzoeksniche;
- jong wetenschappelijk talent voor Nederlandse onderzoeksinstituten te behouden en het leveren van een bijdrage aan een evenwichtige leeftijdsopbouw van de wetenschappelijke staf;
- internationale contacten tussen onderzoekers te stimuleren;
- een bijdrage te leveren aan de (ver)spreiding en implementatie van nieuwe technieken in longonderzoek in Nederland;
- de zichtbaarheid van het Longfonds te vergroten door het uitbreiden van het onderzoeksnetwerk zowel nationaal als internationaal;

Kortdurende fellowship

Een kortdurende fellowship kan worden aangevraagd voor een periode van minimaal 1 tot maximaal 3 maanden en moet betrekking hebben op onderzoek naar astma, COPD, pulmonale arteriële hypertensie, sarcoïdose, idiopathische longfibrose, peri- en postnatale respiratoire aandoeningen (waaronder bronchopulmonale dysplasie), niet-CF-gerelateerde bronchiëctasieën en respiratoire allergieën in relatie tot astma. In 2018 zijn er maximaal 2 kortdurende fellowships beschikbaar.

Doelgroep

Getalenteerde jonge promovendi (m/v), in het 2de, 3de, of 4de jaar van hun promotie, of postdocs tot max. 3 jaar na promotie kunnen een kortdurende fellowshipaanvraag indienen. Voor klinici die reeds gepromoveerd zijn en daarna hun opleiding tot specialist hebben gedaan, geldt een termijn van 3 jaar na afronding van hun opleiding. Voor een shortterm fellowship geldt daarnaast dat het huidige onderzoek aantoonbaar (met ingediende abstracts voor congres) goed moet lopen.

Deliverables

Het Longfonds verwacht tenminste 1 (wetenschappelijk) artikel dat geplaatst kan worden op de research website van het Longfonds.

Toepassing

De onderzoeker geeft een beschrijving van de waarde van de nieuwe kennis en onderzoekstechnieken voor het eigen onderzoek en het onderzoeksinstituut. Het Longfonds gebruikt de output (artikel en waarde van toepassing voor de eigen instelling) voor de impactmeting van deze subsidievormen.

Subsidie

De maximale subsidie voor een kortdurende fellowship bedraagt € 15.000. Onderzoekers die een kortdurende fellowship in 2018 ontvangen hebben, zullen binnen 6 maanden na de uitreiking van deze subsidie gebruik moeten maken. Het fellowship mag bij toekenning van de aanvraag nog niet gestart zijn

Langdurende fellowship

Een langdurende fellowship kan worden aangevraagd voor een periode van minimaal 6 tot maximaal 12 maanden en moet betrekking hebben op onderzoek naar astma, COPD, pulmonale arteriële hypertensie, sarcoïdose, idiopathische longfibrose, peri- en postnatale respiratoire aandoeningen (waaronder bronchopulmonale dysplasie), niet-CF-gerelateerde bronchiëctasieën en respiratoire allergieën in relatie tot astma. In 2018 is er één langdurende fellowship beschikbaar.

Doelgroep

Getalenteerde jonge promovendi (m/v) in de laatste 2 jaar van hun promotie traject of postdocs tot max. 3 jaar na promotie kunnen een langdurende fellowshipaanvraag indienen. Voor clinici die reeds gepromoveerd zijn en daarna hun opleiding tot specialist hebben gedaan, geldt een termijn van 3 jaar na afronding van hun opleiding.

Voor dit fellowship geldt daarnaast dat promovendi minimaal één artikel en postdocs minimaal twee artikelen hebben gepubliceerd in een internationaal wetenschappelijk peer-reviewed vaktijdschrift.

Deliverables

Het Longfonds verwacht tenminste 1 publicatie in een internationaal wetenschappelijk peer-reviewed vaktijdschrift, bij voorkeur in de top 30% van het deelgebied. Daarnaast zal de onderzoeker een artikel aanleveren dat geplaatst kan worden op de research website van het Longfonds.

Toepassing

De onderzoeker geeft een beschrijving van de waarde van de nieuwe kennis en onderzoekstechnieken voor het eigen onderzoek en het onderzoeksinstituut. Het Longfonds gebruikt de output (artikel en waarde van toepassing voor de eigen instelling) voor de impactmeting van deze subsidievormen.

Subsidie

De maximale subsidie voor langdurende fellowships bedraagt €50.000. Onderzoekers die een langdurende fellowship in 2018 toegekend krijgen, zullen binnen 6 maanden na de uitreiking van deze subsidie gebruik moeten maken. Het fellowship mag bij toekenning van de aanvraag nog niet gestart zijn.

Procedure

Een afvaardiging van de Wetenschappelijke Advies Commissie (WAC) beoordeelt de aanvragen in z'n algemeenheid op wetenschappelijke kwaliteit, kwaliteit van de kandidaat (incl. CV) en relevantie (maatschappelijke relevantie, en relevantie vanuit het patiëntenperspectief) conform de algemene subsidievoorwaarden van het Longfonds, rekening houdend met de speciale criteria die betrekking hebben op fellowships. Indien van toepassing zal deze afvaardiging een beroep doen op (buitenlandse) referenten om een inhoudelijk weloverwogen beslissing te nemen. De afvaardiging informeert de WAC, waarna de WAC het bestuur van het Longfonds adviseert over toekenning van een fellowshipsubsidie. Het bestuur van het Longfonds neemt op grond van dit advies een beslissing.

- Voor kortdurende fellowships geldt dat naast het huidige onderzoek aantoonbaar (met ingediende abstracts voor congres) goed moet lopen.
- Voor langdurende fellowships geldt dat promovendi minimaal één artikel en postdocs minimaal twee artikelen hebben gepubliceerd in een internationaal wetenschappelijk peer-reviewed vaktijdschrift.

- Voor beide fellowships geldt dat er een goede onderbouwing wordt verwacht van de hypothese met referenties of vooronderzoek. In de projectbeschrijving dient cruciale informatie rondom power issues te worden gegeven (aantallen, diagnostische betrouwbaarheid etc.). Daarnaast dient er aandacht besteed te worden aan de motivatie. Waarom wil de onderzoeker naar dát bepaalde instituut (de unieke waarde van het host instituut) en dat zijn de concrete loopbaanplannen. Tot slot dient een (actueel en relevant) CV te worden toegevoegd.
- Voor beide fellowships geldt dat subsidie alleen verstrekt wordt aan nog te starten fellowships.

Beoordelingscriteria

Wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoeksvorstel

- Hypothese (incl. referenties of vooronderzoek)
- methodologie
- werkplan en tijdspad (indien van toepassing incl. powerberekeningen, diagnostische betrouwbaarheid etc.)
- haalbaarheid
- geschiktheid van het host instituut (zie motivatie)
- originaliteit en nieuwswaarde
- deliverables
- onderbouwing op basis van referenties

Kwaliteit van de kandidaat

- CV (actueel en relevant. incl. publicaties, professionele kwaliteiten en ervaring van de aanvrager, opleiding, verworven prijzen, publicaties)
- Motivatie:
 1. eigen professionele activiteiten: in het verleden, heden en de toekomst
 2. keuze van het host instituut: in het bijzonder de beschikbaarheid van faciliteiten, expertise etc.

Relevantie van het onderzoek voor patiënten

- o patiënten betrokkenheid
- o kwaliteit van zorg;
- o kwaliteit van leven;
- o ethiek en veiligheid;
- o informatie en communicatie naar het algemene publiek en naar patiënten;

Relevantie van het onderzoek voor de maatschappij

- o passend binnen de missie en visie van het Longfonds
- o relevantie van het onderzoeksproject voor longziekten in Nederland
- o bijdrage van het onderzoek aan het oplossen van longziekten
- o vervolgstappen, 'kennis en inzicht' en kennisbenutting (mogelijkheden en plan voor kennisbenutting)
- o betrokkenheid andere doelgroepen

Additionele informatie

Voor beide fellowships geldt dat de aanvragers de volgende documenten bij hun aanvraag dienen toe te voegen:

- Curriculum Vitae (zie kwaliteit van de kandidaat)
- tenminste 2 referentiebrieven (een referentie van eigen begeleider wordt niet geaccepteerd)
- een verklaring met toestemming van het eigen instituut
- een verklaring met toestemming van het gastinstituut

Algemene voorwaarden

Voor de kortdurende en de langdurende fellowships zijn de algemene toekenningsvoorwaarden voor subsidie van het Longfonds van toepassing, rekening houdend met de speciale criteria voor fellowships. Het onderzoeksvoorstel moet aansluiten bij de missie van het Longfonds en moet passen binnen de onderzoeksthema's en subthema's van het Longfonds. Daarnaast moet het onderzoeksvoorstel relevant zijn en een bijdrage leveren aan het patiëntenperspectief. De subsidie die wordt uitgekeerd is bestemd voor directe onkosten en kosten die gebonden zijn aan het onderzoek. Subsidies worden alleen verleend aan nog op te starten fellowships.

Tijdspad

Call for proposals: 5 maart 2018

Deadline indiening: 7 mei 2018

Uitslag toekenning of afwijzing: eind juni 2018